

၁၉၇၁ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုရ ဝတ္ထုရှည်

အကျွန်ုပ်တို့
တွေ့ဆုံနေသေးသေး

ကျော်အောင်

ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဦးစီးဌာန

2012.GRAPHIC DESIGN : KLYAW MINN MOUNG

ကျော်အောင် (၁၉၂၇-၂၀၀၀)

ပခုက္ကူမြို့ ပေါင်းလောင်းရှင်ရပ် အဖ ဦးကြင်မောင်၊ အမိ ဒေါ်တင်မြ ငွ်တို့ က ၁၉၂၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၂၈ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။ ။ ငယ်မည်မှာ အောင်ကြည်၊ အမည်ရင်း ဦးကျော်အောင် ဖြစ်သည်။ ။

ငါးနှစ်အရွယ်မှ ရှစ်တန်းအောင်သည် အထိ ပခုက္ကူမြို့ ဝက်စလီကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားသည်။ ။ ရှစ်တန်းအောင်သည့် နှစ်တွင် စစ်ဖြစ်သည်။ ။ ၁၉၄၆ တွင် တက္ကသိုလ်ဝင် စာမေးပွဲ အောင်မြင်ပြီး ဆေးတက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်သည်။ ။ သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် ဝိဇ္ဇာပညာရပ်သို့ ပြောင်းလဲသင်ကြားသည်။ ။ ၁၉၅၄ တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် က ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရရှိသည်။ ။

၁၉၄၄ ခုတွင် ဗမာ့တပ်မတော်သို့ ဝင်သည်။ ။ ပဉ္စမပတ် ဗိုလ်သင်တန်း တက်သည်။ ။ ၁၉၄၅ ခု ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးတွင် တိုင်း(၁) ၁၀၃ တပ်ရင်း၌ ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ။ ပခုက္ကူခရိုင် ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူး (၁၉၄၆) ၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အမှုဆောင် (၁၉၄၇-၄၉) ၊ စာပေမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ အဖွဲ့ဝင် (၁၉၅၀)၊ မြန်မာ-ဆိုဗီယက် ယဉ်ကျေးမှုအသင်း၏ အတွင်းရေးမှူး (၁၉၅၂-၅၃)၊ တက္ကသိုလ် ဘာသာပြန်ဌာန (၁၉၅၅-၅၆)၊ သမိုင်းကော်မရှင် (၁၉၅၆-၅၇)၊ တက္ကသိုလ် ဘာသာပြန်နှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးဌာန (၁၉၅၇-၈၇)တို့ တွင် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ။ မြန်မာစာအဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်၊ ပခုက္ကူ ဦးအုံး

ဖေ စာပေဆု ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ဝင်၊ အမျိုးသားစာပေဆု စိစစ်ရွေးချယ်
ရေး ကော်မတီဝင်၊ မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ (၂၂-၆-
၉၈ မှ ၁၃-၂-၂၀၀၀ ထိ) ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ။

၁၉၄၇ တွင် ပြည်သူ့ရဲဘော်ဂျာနယ်၌ စာ စတင်ရေးသည်။ ။ ပင်ကို
ရေး ဝတ္ထုများ တွင် နိဗ္ဗာန်ဘုံ ပျောက်ဆုံးခြင်း၊ အနိထက ကြယ်ဖြူပွင့် နှ
င့် သမဂ္ဂ အလံတော်အောက်ဝယ် တို့ သည် လည်းကောင်း၊ ဘာသာပြန်
ဝတ္ထုများ တွင် ကူလီ၊ မြစ်ကမ်းပေါ်က စက်ရုံကလေး၊ အမှောင်ခေတ်က
ချစ်သူများ ၊ နှလုံးလှဆရာဝန်၊ ချုံကင်း၊ မာကိုပိုလို၊ အကောင်းမြင်သ
မား တို့ သည် လည်းကောင်း၊ ခရီးသွားမှတ်တမ်းအဖြစ် ဓားလွတ်ကိုင်
ဆာမူရိုင်း၏ ကိုကာကိုလာ ယဉ်ကျေးမှု နှင့် ဟောင်ကောင်နွေဦးညများ
သည် လည်းကောင်း၊ ကျမ်းစာအုပ်များ တွင် မတ်ဝါဒလမ်းညွှန်၊ လူသမို
င်း၊ ကမ္ဘာဂန္ထဝင် တစ်ဆယ် နှင့် ကမ္ဘာကျော်စာအုပ် ၁၀၀ (ညွန့်ကြူး၊
မင်းကျော်တို့ နှင့် ပူးတွဲရေး) တို့ သည် လည်းကောင်း ထင်ရှားသည်။ ။
တောရိုင်းမြေ (၁၉၆၇ အမျိုးသားစာပေဆု (ဘာသာပြန်))၊ အရေးကြီးပြီ
သွေးစည်းကြစို့ (၁၉၇၁ အမျိုးသားစာပေဆု (ဝတ္ထုရှည်))၊ အို ဂျေရဆလ
င် (၁၉၉၅ အမျိုးသားစာပေဆု (ဘာသာပြန်၊ သုတ))၊ နေဝင်ဘုရင်များ (၁၈၈
အမျိုးသားစာပေဆု (ဘာသာပြန်၊ သု)) ရှိခဲ့သည်။ ။ ၁၉၈၆ တွင် နိုင်
ငံ့ဂုဏ်ရည် ဒုတိယအဆင့်၊ ၁၉၉၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက်တွင်
အရှေ့တောင်အာရှ စာပေဆု (S.E.A Writers Award) ချီးမြှင့်ခံရသည်။ ။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၃ ရက် ညနေ ၄ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့
၌ ကွယ်လွန်သည်။ ။

အရေးကြီးရသည့် အကြောင်း

"အရေးကြီးပြီ သွေးစည်းကြစို့" ကို ရေးရန် လွန်ခဲ့သော တစ်နှစ်ခန့် က ကြော်ငြာထားခဲ့ပါသည်။ ။ စစ်ပြီးခေတ်မှ ၁၉၅၄-၅၅ ကာလအထိ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ ၏ လှုပ်ရှားမှု အထွေထွေကို နောက်ခံပြုသော ဇာတ်လမ်းဟု ကြော်ငြာတွင် ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ ။ ယင်းအတွက် ဧပြီလဆန်းစကပင် အချက်အလက်များ စုဆောင်းပါသည်။ ။ တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်တွင် ရှိသော သတင်းစာဟောင်းများ၊ ဂျာနယ်များကို ဖတ်ပါသည်။ ။ မှတ်ပါသည်။ ။ တစ်ဖန် မိတ်ဆွေများ၊ ဘော်များ၊ သူငယ်ချင်းများ ထံ သွား၍ တွေ့ကာ ရှေးဖြစ်ဟောင်းတို့ ကို ပြန်လည် စားမြုံ့ပြန်ကြပါသည်။ ။ မှတ်မိသမျှ စာအုပ်တွင် ရေးမှတ်ရပါသည်။ ။

ထိုကာလကား မြန်မာပြည်၏ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု အပြင်းထန်ဆုံး ကာလ ဖြစ်ပါသည်။ ။ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ လှုပ်ရှားမှုများ၊ ပြည်တွင်းစစ်၊ ကရင်အရေး၊ အမှုထမ်းသပိတ်၊ ကျောင်းသားသပိတ်၊ ပါလီမန် ဒီမိုကရေစီတိုက်ပွဲ။

ထိုကာလတွင် ကျွန်တော်သည် ပွဲကြည့်ပရိသတ် မဟုတ်။ ကိုယ်တိုင် ပါဝင်ကပြခဲ့ပါသည်။ ။ ထိုအရေးအခင်းတို့ သည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ လောကသို့ လာ၍ အရောင်ရှိက်ပါသည်။ ။ ဥပမာ တောင်ငူကို ကရင်သိမ်းသည့် အခါ ဗဟိုထမင်းစားခန်း၌ ကျောင်းသားထုက အ

စည်းအဝေး ခေါ်ခိုင်းကာ ကျောင်းပိတ်ပေးစေခြင်း၊ တကသက ဦးစီး၍ ကျောင်းသားတပ်ဖွဲ့ကာ အင်းစိန်၌ ကရင်ကို တိုက်ခြင်း စသည် စသည် တို့ ။

ရှာရင်း ဖွေရင်း တွေ့ရင်း မေးရင်းနှင့် ပင် အကြောင်းအရာ အချက် အလက်တို့ သည် ဟိုက ထွက်လာ၊ သည် က ထွက်လာ။ ဟိုလူ တွေ့ဖို့ လိုလာ၊ သည် လူတွေ့ဖို့ လိုလာ ဖြစ်လာပါသည် ။

တစ်ဖန် ရသည့် အချက်အလက်တို့ ကို စာရေးသူ ဝေဖန်ပိုင်းခြား ကာ ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းတွင် ထင်ဟပ်ပြနိုင်ဖို့ ကြိုးစားရသည် ။ သို့နှင့် တွေ့ရင်း မေးရင်းနှင့် ပင် ဘဝင်မကျ ဖြစ်လာသည် ။ ထို့ကြောင့် စာရေး သူ လက်မှတ်ချကာ ထိုဝတ္ထုကို ရေးရန် လောလောဆယ် အားမထုတ် တော့ပါဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည် ။ စာရေးသူ၏ အာရုံ၌ အနီးအဝေး၊ အမှောင်အလင်းတို့ သည် ကြည်လင်ပြတ်သားသလို ရှိရာမှ မှုန်ဝါးလာ သလို၊ မပြတ်သားသလိုလို ထင်လာသည် ။ ကြည်လင်ပြတ်သားအောင် စောင့်ရပါဦးမည်။ ထိုဝတ္ထုကိုကား ရေးဖြစ်အောင် ရေးမည်ဟု တေး ထားလိုက်ပါသည် ။ မရေးတော့ဟု လုံးလုံး စွန့်လွှတ်လိုက်သည် မဟုတ် ပါ။

ယခုကား အရေးကြီးပြန်ပြီ၊ သွေးစည်းကြဖို့ ပင် ရှိပါတော့သည် ဟု သာ။

ကျော်အောင်

၁၈-၇-၇၀

ပုဂံသို့ ပေးစာ

ကိုမောင်ကိုဦး

ဝတ္ထုနာမည် ပြင်ချင်တယ်။ အရေးကြီးပြီ သွေးစည်းကြစို့ ဆိုတာက တက္ကသိုလ် လှုပ်ရှားမှု ဇာတ်အိမ်။ အခု ကျွန်တော် ရေးတာက စင်ရော် တံတား တည်ဆောက်ခြင်း။ ဒါလည်း အရေးတော့ ကြီးတာပါပဲ။ သွေးစည်းမှ ဖြစ်မှာ ပဲ၊ သွေးစည်းမှ လည်း တည်ဆောက်နိုင်မှာ ပဲ။

ဒီတော့ အရေးကြီးပြီ အစား တည်ဆောက်သူများ လို့ ဝတ္ထုနာမည် ပြောင်းရင် မကောင်းဘူးလား။ ဒါမှ မဟုတ် စင်ရော်တံတား ဆိုရင် ကော မကောင်းဘူးလား။ ခင်ဗျား သဘောပါပဲလေ။ ကျွန်တော့်တာဝန် ကျေပါပြီ။ ရင်ထဲလည်း ပေါ့သွားပါပြီ။ ခင်ဗျားတို့ တာဝန်ပဲ ကျန်ပါတော့တယ်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်ဗျာ၊ အရေးကတော့ ကြီးနေပြီ။ ကျွန်တော်တို့ သွေးစည်းကြစို့ပဲ။

ကျော်အောင်

၁၈-၇-၇၀

အတတ်ပညာ အမျိုးမျိုးတို့ ရှိသည့် အနက် အင်ဂျင်နီယာ အတတ်သည် လည်း တီထွင်ဖန်တီးမှုဖြင့် ပြီးသည့် အတတ်ပညာတစ်ခု ဖြစ်လေသည်။ ။ ထိုသဘောကို လူတို့ မေ့လျော့နေကြသည်။ သိပ္ပံပညာတစ်ခုဖြစ်သော အင်ဂျင်နီယာပညာ၌ တီထွင်ဖန်တီးမှု မရှိသယောင် ထင်နေကြသည်။ ။ ထင်စရာပင်။ အကြောင်းမှာ အင်ဂျင်နီယာတို့ ဖန်တီးလိုက်သည့် လူသုံးပစ္စည်းများ ၊ လမ်းများ ၊ အဆောက်အအုံများ ၊ တံတားများ စသည်တို့ သည် လူတို့ နှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ရှိနေသောကြောင့် ပင် ဖြစ်သည်။ ။ အင်ဂျင်နီယာတို့ ဖောက်သည့် လမ်းများ ပေါ်တွင် လျှောက်ကြသည်။ ။ ကားများ ဖြင့် မောင်းနှင်ကာ လိုရာခရီးသို့ ချောမောစွာ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ။ လမ်းတွင် မြစ်ချောင်းစီးနေလျှင် အင်ဂျင်နီယာတို့ ဆောက်သည့် တံတားပေါ် ဖြတ်ကျော်ခြင်းဖြင့် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ အလွယ်တကူ ရောက်သွားနိုင်သည်။ ။ ရေချိုးချင်လျှင် ရေပိုက်ကို ဖွင့်လိုက်ရုံဖြင့် ရေတဝါတဝါ ပန်းထွက်လာသည်။ ။ ခန္ဓာကိုယ်မှ စွန့်ထုတ်လိုက်သည့် ကျင်ကြီးကျင်ငယ် အညစ်အကြေးတို့ ကို မိလ္လာပိုက်များက သိမ်းဆည်းသွားကြသည်။ ။ မိုင်တစ်ထောင်ခရီးတွင် ရှိနေသူနှင့် စကားပြောချင်လျှင် တယ်လီဖုန်းကို ကောက်၍ ကိုင်လိုက်ရုံဖြင့် ချက်ချင်း အဆက်အသွယ် ရနိုင်သည်။ ။ သို့ဖြစ်ရာ ၂၀ ရာစု ခေတ်သစ်တွင် ထိုထိုသော ခေတ်မီ ပစ္စည်းကိရိယာများ ၊ လူ့အသုံးအဆောင်များ သည် ခေတ်သစ်လူတို့ နှင့် လက်ပွန်းတတီး ရှိနေကြပြီ။ သွေးရင်းသားရင်းပမာ ရင်းနှီးနေကြပြီ။

သို့ငြားလည်း ပေါ့ပေါ့နေ ပေါ့ပေါ့သွားတတ်သော သူတို့ အဖို့ ထိုထိုသော လူအသုံးပစ္စည်းတို့ သည် သူ့အလိုအလျောက် ခွန်အား ဉာဏ်အား မစိုက်ထုတ်ရဘဲ ပေါ်လာကြသည် ။ မိုးပေါ်က အလိုလို ကျလာကြသည် ဟု ခပ်ပေါ့ပေါ့ပင် ထင်နေတတ်ကြသည် ။

ဤသို့ကား မဟုတ်။ လူသုံးပစ္စည်းတစ်ခု ထုတ်လုပ်ရန် အင်ဂျင်နီယာတစ်ယောက်၌ စိတ်ကူးစိတ်သန်း ကြွယ်ဝရမည်။ ကြွယ်ဝသည့် စိတ်ကူးစိတ်သန်းကို ကျွမ်းကျင်သည့် အတွက်အချက်ပညာ (ဝါ) သင်္ချာ၊ တစ်ဖန် ကျယ်ပြန့်သည့် အခြေခံ သိပ္ပံပညာ ဗဟု သုတတို့ နှင့် ပေါင်းစပ်လိုက်သည့် အခါတွင် မှ လူသုံးပစ္စည်းကောင်းတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာရသည် ။ ပစ္စည်းတစ်ခု ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အသေးအမွှား အစိတ်အပိုင်းကလေးများကို ညီညွတ်သင့်တင့်စွာ ပေါင်းစပ်ပေးရသည် ။

ဤသည် တို့ မှာ အတတ်ပညာရှင်တို့ ၌ ရှိသင့်ရှိထိုက်သည့် အရည်အသွေးများ ဖြစ်လေသည် ။

ထို့ထက်သော်ကား အတတ်ပညာရှင် ဖြစ်သည့် အင်ဂျင်နီယာ တစ်ယောက်အဖို့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်သည့် သတ္တိ၊ ပြတ်ပြတ်သားသား တိတိကျကျ အဆုံးအဖြတ် ပေးနိုင်သည့် အရည်အချင်း၊ အချုပ်အားဖြင့် လူသဘောကို နားလည်နိုင်သည့် သတ္တိထူးတို့ ရှိရန် အမှန်ပင်လိုအပ်လေသည် ။ အကြောင်းမှာ အင်ဂျင်နီယာသည် လူသုံးပစ္စည်းတို့ကို တည်ဆောက်ထုတ်လုပ်ရာ၌ သူ့တစ်ယောက်တည်း မတည်ဆောက်နိုင်၊ သူ့တစ်ယောက်တည်း မထုတ်လုပ်နိုင်၊ လူအများ ပေါင်းရုံးသွေးစည်းကာ ထုတ်လုပ်တည်ဆောက်ရသောကြောင့် ဖြစ်သတည်း။

(၁)

တောင်တွေ့ လမ်းဖောက်၊ ချောင်းတွေ့ တံတားဆောက်

ဇင်ယော် (စင်ရော်) ချောင်း တံတား ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် တာဝန်ပေးရန် အင်ဂျင်နီယာ ရှာနေကြသည်။ ။ တံတားဖောက်ဖူးသူ၊ အတွေ့အကြုံရှိသူကို ရှာသည်။ ။ တာဝန်ရှိသူတို့ ခေါင်းကိုက်သည်။ ။ လူ မတွေ့နိုင်။ ရှည်ရှည်ဝေးဝေး စဉ်းစားလေလေ ဦးနှောက်ခြောက်လေလေ ဖြစ်နေသည်။ ။

စိမ့်မြိုင်မြို့မှ သည် ရေပြာမြို့အထိ မော်တော်ကားလမ်း ရှိသည်။ ။ သို့သော်လည်း လမ်းကောင်း မဟုတ်။ ဆယ့်နှစ်ရာသီ မသွားနိုင်။ ကျောက်လမ်း၊ မြေနီလမ်းသာ ဖြစ်သည်။ ။ စိမ့်မြိုင်မှ ရေပြာအထိ မိုင် ၃၅၀ ခန့် ရှိသည်။ ။ စိမ့်မြိုင်နှင့် ရေပြာအကြားတွင် စခန်းသစ်၊ စင်ရော်၊ သောင်ဦးတို့ ရှိသည်။ ။ စိမ့်မြိုင်မှ စခန်းသစ် မိုင် ၄၀၊ စခန်းသစ်မှာ စင်ရော် ၅၇ မိုင်၊ စင်ရော်မှ သောင်ဦး မိုင် ၁၀၀၊ သောင်ဦးမှ ရေပြာ ၁၅၅ မိုင်၊ ပေါင်း ၃၄၂ မိုင်။

ရေပြာ၊ သောင်ဦး နှစ်မြို့စလုံးသည် ပင်လယ်ကူး သင်္ဘောဆိုက်သည့် ဆိပ်ကမ်းမြို့များ ဖြစ်သည်။ ။ စင်ရော်ကား သင်္ဘောဆိပ်ကမ်းမြို့ မဟုတ်။ သို့သော် စက်လှေအဝင်အထွက် ရှိသည်။ ။ စင်ရော်မြို့သည် ငါးလုပ်ငန်း အကြီးအကျယ်လုပ်ရာ ဒေသတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ။ စင်ရော် ပင်လယ်ပြင်တွင် အစိုးရ ငါးလုပ်ငန်းများ ၊ ပုဂ္ဂလိက ငါးလုပ်ငန်းများ အများ

အပြား ရှိသည် ။ ထို့အတူ ရေပြာနှင့် သောင်ဦးဒေသ ပတ်ဝန်းကျင်သည် လည်း ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ကြီးပွားနေကြသည် ။ ရေပြာတွင် ကား သတ္တုတွင်းများ ရှိသေးသည် ။ ရေပြာ၊ သောင်ဦးတို့ မှ ထွက်ကုန်များ သည် ရန်ကုန်မြို့တော်သို့ ပင်လယ်ခရီးဖြင့် ပို့ကြသည် ။ အများ အစား မပို့နိုင်။ အားကိုးနိုင်သည် မှာ ရေလမ်းတစ်ခုသာ ရှိသည် ။ ပင်လယ်ကူး သင်္ဘောကလည်း နည်းပါးသေးရာ ထွက်သမျှ ကုန်များကို ရန်ကုန်သို့ အကုန်ရောက်အောင် မပို့နိုင်။ သားငါးများမှာ လေလွင့် ပျက်စီးရသည် ။ သားငါး အသီးအနှံတို့ ကို ရန်ကုန်သို့ လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် ပို့နိုင်မည်ဆိုလျှင် ထိုဒေသရှိ လုပ်သားပြည်သူတို့ လည်း စည်ပင်ဖွံ့ဖြိုးမည်။ ရန်ကုန်တွင် လည်း ဈေးနှုန်းသက်သက်သာသာနှင့် စားသုံးကြရမည်။

ရေပြာ၊ သောင်ဦး၊ စင်ရော်တို့ မှ ငါးများကို ရေခဲသင်္ဘောနှင့် ရန်ကုန်သို့ ပို့နိုင်မည်ဆိုလျှင်...။

★

တစ်နေ့တွင် ကား ဤအခြေအနေသို့ မုချ ရောက်ရမည် ဖြစ်သည် ။ ယခုနေ့တွင် မူ စိတ်ကူးမျှသာ။

အရေးကြီးသည် မှာ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးပင် ဖြစ်သည် ။

စိမ့်မြိုင်၊ စင်ရော်၊ သောင်ဦး၊ ရေပြာတို့ သည် စင်ရော် ပင်လယ်ကမ်း မြောင်ဒေသတွင် တည်ရှိကြသည့် မြို့များ ဖြစ်သည် ။ စိမ့်မြိုင်နှင့် ရန်ကုန်ကား အဆက်အသွယ် ကောင်းသည် ။ မီးရထားလမ်း၊ ကားလမ်း၊ ရေလမ်း၊ အားလုံးလိုလို အဆက်အသွယ် ကောင်းသည် ။

စင်ရော် ကမ်းမြောင်ဒေသသည် စင်ရော် တောင်တန်းကို အမှီပြု၍ ပထဝီဝင်ဆရာတို့ ခေါ်ဝေါ် သတ်မှတ်ကြသည့် နာမည် ဖြစ်သည် ။ စင်

ရော်ကမ်းမြောင်ဒေသ တစ်လျှောက်လုံး၏ အရှေ့ဘက်တွင် စင်ရော် တောင်တန်းကြီးသည် စိမ့်မြိုင်မှ သည် အစွန်ဆုံး ဂူထွတ်မြို့အထိ ကာ ဆီးအုပ်မိုးလျက် ရှိသည် ။ စင်ရော် တောင်တန်းကိုကျော်၍ အရှေ့ဘက် သို့ ကူးလိုက်လျှင်ကား နယ်ခြားဒေသသို့ ရောက်သွားသည် ။ နယ်ခြား ကို တစ်ညအိပ်နှင့် ရောက်နိုင်သည် ။

စင်ရော်တောင်တန်းသည် ဆင်ဖြူများ ပေါများ ရာ အောင်နိုင်ပြည်နှင့် စေတီပုထိုး ပေါများ ရာ မြန်မာပြည်တို့ ကို ခြားထားသည့် သဘာဝ အပိုင်းအခြားတစ်ခု ဖြစ်သည် ။ အောင်နိုင်ပြည်နှင့် မြန်မာပြည်ကား ယ ခုအခါ မိတ်ဆွေနိုင်ငံများ ဖြစ်ကြသည် ။ ရှေးကမူ မြန်မာမင်းတို့ သည် အောင်နိုင်ပြည်ကို သွားရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည် ။ အောင်နိုင်ပြည်၏ မြို့တော် အောင်ဇေယျမြို့အထိ မြန်မာစစ်သည် တို့ ရောက်ခဲ့သည် မှာ အကြိမ်ကြိမ်။ အောင်ဇေယျမြို့ကို တစ်နှစ် ကိုးသီတင်း ဝိုင်းရံထားကာ အောင်နိုင်မင်းကို အညံ့ခံစေသည် ။ အောင်နိုင်မင်းက ဆင်ဖြူတော်၊ သ မီးကညာနှင့် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာတို့ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဆက်သည် ။ အောင်နိုင်စစ် မြန်မာပြည်သို့ တစ်ကြိမ်မျှ မရောက်။ နယ်စား ပယ်စားတို့ ထောင်ထားခြားနားသည် တို့ လောက်သာ ရှိသည် ။ သို့ဖြစ်ရာ အမြော် အမြင်ကြီးသော မြန်မာမင်းတို့ သည် စင်ရော်တောင်တန်းတစ်လျှောက် အရံအတား မြို့များကို တည်ဆောက်သည် ။ ရပ်ရွာကို စုစည်းသည် ။ မြို့စောင့်တပ်များ ဖွဲ့သည် ။ မြို့ရိုးများ ၊ ကျုံးတံတားများ ဆောက်သည် ။ ဤသည် တို့ အနက် ရေပြာ၊ သောင်ဦး၊ စင်ရော်မြို့တို့ သည် ရှေးမင်းများ တည်ထားခဲ့သော ရှေးမြို့ဟောင်းများ ဖြစ်ကြလေသည် ။

ယခုမူ အောင်နိုင် ပင်လယ်စားပြတို့ သည် စင်ရော် ပင်လယ်ပြင်၊ သောင်ဦး ပင်လယ်ပြင်၊ ရေပြာ ပင်လယ်ပြင်တို့ အထိ လာရောက်သော င်းကျန်းကြသည် ။ ငါးခိုးကြသည် ။ မြန်မာစက်လှေများကို လုယူတိုက်ခို

က်ကြသည် ။ စင်ရော်ပင်လယ်ပြင်မှ ငါးတို့ သည် ရန်ကုန်သို့ မရောက်။
အောင်နိုင်ပြည်ဘက်သို့သာ ရောက်ကြသည် ။ အောင်နိုင်သားတို့ အလွန်
ကြိုက်သည့် ပလာတူးငါးသည် စင်ရော်ပင်လယ်ပြင်တွင် အလျှံပယ်
ပေါလှသည် ။ စင်ရော်ကမ်းမြောင်ဒေသရှိ ငါးလုပ်ငန်းသမားတို့ သည်
အောင်နိုင်သားများ လို ခေတ်မီ ပစ္စည်းကိရိယာ မစုံလင်။ သို့ဖြစ်ရာ ပင်
လယ်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကို တွင် တွင် ကျယ်ကျယ် မလုပ်နိုင်။ တွင် တွင်
ကျယ်ကျယ် လုပ်နိုင်ပြန်လျှင်လည်း လမ်းပန်းအဆက်အသွယ်ကြောင့် ရ
သမျှငါးတို့ ကို ရန်ကုန်သို့ မပို့နိုင်။ ရှိသမျှ ပစ္စည်းကိရိယာတို့ နှင့် ဖမ်း၍
ရသည့် ငါးတို့ ကို ရန်ကုန်သို့ မပို့နိုင်။ အရေးကြီးသည် မှာ လမ်းပန်းဆ
က်သွယ်ရေးပင် ဖြစ်သည် ။ ကုန်းလမ်း၊ ရေလမ်း၊ လေလမ်းတို့ ကို ဖွံ့ဖြိုး
ရန် လိုသည် ။ ရန်ကုန်သို့ ဒေသထွက်ပစ္စည်းများ လှိုင်လှိုင်ရောက်လျှင်
ကုန်ဈေးနှုန်း ကျလာမည်။ စားသုံးသူတို့ သက်သာမည်။

မိုးဦးကျ လာပြီဆိုလျှင် စင်ရော် ကမ်းရိုးတန်းဒေသတွင် အသီးအနှံ
တို့ လှိုင်လှိုင်ပေါလာသည် ။ ကွမ်းသီး၊ အုန်းသီး၊ ခူးရင်းသီး၊ မင်းကွတ်
သီး၊ နာနတ်သီး စသည် တို့ သည် စင်ရော်ဒေသ၏ ထွက်ကုန်များ
ဖြစ်ကြသည် ။ စင်ရော်တွင် ခူးရင်းသီး ကောင်းကောင်း တစ်လုံး
တစ်ကျပ် ပေးရလျှင် ရန်ကုန်တွင် သုံးကျပ်ခွဲ၊ လေးကျပ် ပေးရသည် ။
လမ်းပန်း အဆက်အသွယ်ကောင်း၍ ရန်ကုန်သို့ ခူးရင်းသီး လှိုင်လှိုင်
ရောက်မည် ဆိုလျှင် ဈေးကျသွားစရာ အကြောင်းရှိသည် ။

"ခူးရင်းသီး လှိုင်လှိုင် စားရတော့မယ်ပေါ့၊ နေစမ်းပါဦး၊ ခူးရင်းသီး
မစားရတော့ ကျွန်တော်တို့ ဘာဖြစ်သွားမှာ လဲ။ မင်းကွတ်သီး မစားရ
တော့ ဘာဖြစ်သွားမှာ လဲ" အစည်းအဝေးတွင် တစ်ယောက် မေးသည် ။

ဘယ်သူမျှ မဖြေကြ။

"ဒီလမ်း ဖောက်ဖို့ ၊ ဒီတံတား ဆောက်ဖို့ တခြားခိုင်လုံတဲ့ အကြောင်းတွေ ပြောစမ်းပါဦး" နောက်တစ်ယောက်က မေးသည်။ ။

"ရေပြာက ခဲတွေကို များများ သယ်နိုင်မယ်ဗျာ" တစ်ယောက်က ဖြေသည်။ ။ သူက ဆက်တိုက်ပင် "အခု ရေပြာသတ္တုတွင်းဘက်က ခဲတွေ၊ သောင်ဦး သတ္တုတွင်းဘက်က ခဲတွေကို အောင်နိုင်ဘက် ခိုးထုတ်ကြတယ်။ အောင်နိုင်ဘက်မှာ ခဲ တစ်အိတ်ကို မြန်မာငွေ တစ်ထောင်လောက် ရတယ်။ အပြန်ကျတော့ နိုင်ငံခြားပစ္စည်းတွေ ခိုးသွင်းလာတယ်။ အသွားမှာ လည်း မြတ်တယ်၊ အပြန်မှာ လည်း မြတ်တယ်"

"ဒီလိုဆိုရင် ဒီမှာ ဘာလို့ ရောင်းမလဲဗျာ။ ခဲတွေကို အောင်နိုင်ဘက်ချည်း သွားရောင်းနေမှာ ပေါ့၊ အဲ... အပြန်မှာ တက်ထရန်တို့၊ လှိုင်းကြီးတို့ ၊ သမုဒ္ဒရာလှိုင်းတို့ ပြန်ပါလာတော့ ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေ ကောင်းကောင်း ဝတ်ရတာပေါ့၊ ဟဲ ဟဲ ဟဲ"

အားလုံးက ထိုသူဘက်သို့လှည့်၍ ကြည့်ကြသည်။ ။ အတည်ပြောနေသည့် စကားလား၊ အထွေအငေါ့ စကားလား၊ အပြောင်အပြက် စကားလား။ ဟဲ ဟဲ ဟဲ ရယ်သံမှာ ခြောက်ကပ်ကပ် ရှိလှသည်။ ။ သို့သော်လည်း ထိုစကား ပြောသူ၏ မျက်နှာမှာ ပြုံးဖိုးဖိုး ဖြစ်နေသည့် အခါ အားလုံးက ဝိုင်း၍ ရယ်ကြလေသည်။ ။

"စင်ရော် ကမ်းရိုးတန်းဒေသဘက်က အများ ပြည်သူသုံးတဲ့ ထွက်ကုန်များများ စားစား ဘယ်လောက် ရှိလို့ လဲ။ ဘာတွေ ရှိလို့ လဲ။ ဆန် ဆိုရင် သူတို့ ကို အားကိုးရတာ မဟုတ်ဘူး ။ တစ်ခါတလေ ပြည်မကတောင် ပို့နေရသေးတယ်။ အခု ဘယ်ကဆန်တွေ ပို့နေသလဲ၊ သူတို့ ဘာသာ သူတို့ လုံလောက်သလား ဆိုတာတော့ ကျွန်တော် မသိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဆန်အတွက် သူတို့ ဒေသကို အားမကိုးရတာတော့ အမှန်ပဲ"

"ငါးပိလေဗျာ"

"ဟုတ်တယ်၊ ငါးပိကို အားကိုးနိုင်တယ်။ ငါးပိ ငါးခြောက်ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အခု များများ စားစား ထွက်သေးသလား၊ များများ စားစား လုပ်နိုင်ကြသေးသလား၊ လုပ်ကြသေးသလား၊ ဒါတွေ စုံစမ်းကြည့်ဖို့ ကောင်းတယ်"

"များများ စားစား ထွက်သလား၊ မထွက်ဘူးလားတော့ မသိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ ကုန်ပို့နေတဲ့ စက်လှေတွေ အဲဒီ စင်ရော်ဘာက ပြန်လာတဲ့ အခါ အခွံချည်း ပြန်လာကြတာတော့ ကျွန်တော် တွေ့နေရတာပဲ ။ စက်လှေအခွံချည်း ပြန်ရတော့ စက်လှေသမားတွေ ညည်းကြတယ်။ အထူးသဖြင့် မိုးရာသီမှာ ပိုဆိုးတာပေါ့ဗျာ။ အနည်းဆုံး ကျောက်တုံးတွေ တင်ပြန်ရရင် တော်သေးတယ်။ ဒါမှ စက်လှေ မလူးမှာ ကိုးဗျ"

"စိမ့်မြိုင်ဘက်က လယ်သမားတွေလို နေမှာ ပေါ့ဗျာ၊ စိမ့်မြိုင်ဘက်မှာ အခု လယ်လုပ်မယ့်သူ မရှိတော့ဘူး။ အောင်နိုင်ဘက် တစ်ခေါက် မှောင်ခိုပစ္စည်း သယ်ပေးရင် တစ်ရာလည်း ဟုတ်တယ်၊ သုံးရာလည်း ဟုတ်တယ်။ တစ်နှစ်လုံး လယ်လုပ်လို့ မှ လယ်သမားတစ်ယောက်အဖို့ ငွေသုံးရာ မပိုတာ။ အခု တစ်ပတ်လောက်အတွင်း သုံးရာ ရတယ်ဆိုတော့ ဘယ်သူ လယ်လုပ်ကြတော့မလဲ။ အကုန်လုံး မှောင်ခိုပစ္စည်း အထမ်းလိုက်နေကြတာပေါ့။ အခုလည်း စင်ရော်ဒေသတစ်လျှောက် လယ်သမားတွေ၊ ခြံသမားတွေ၊ အလုပ်သမားတွေ၊ ငါးထမ်းသမားတွေ အကုန်လုံး မှောင်ခိုပစ္စည်း အထမ်းလိုက်နေကြတော့ ဘယ်မှာ ငါးပိထွက်မလဲဗျ၊ ဘယ်မှာ ခဲ ထွက်မလဲဗျ"

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ စင်ရော်ဒေသ တစ်လျှောက်တွင် မဖွံ့ဖြိုးသည် က အမှန် ဖြစ်သည် ။ ခရီးလမ်းပန်း အဆက်အသွယ်ကြောင့် မဖွံ့ဖြိုးသည်

မှာ လည်း အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ။ မိုးရာသီ ရောက်ပြီဆိုလျှင် စင်
ရော်ပင်လယ်ပြင်ကြီးသည် လှိုင်းခေါင်းဖြူကြီးများ ကြွတက်လာကာ စ
က်လှေများ ၊ သင်္ဘောများ ၊ ငါးဖမ်းလှေများကို ခြောက်လှန့်ကြသည်။ ။
သည် လိုရာသီဥတု ဆိုးရွားသည့် အန္တရာယ်ကို ရင်ဆိုင်ကာ
ကူးသန်းသွားလာသူတို့ နည်းပါးလာသည်။ ။ ရေလမ်းတစ်ခုတည်းသာ
အားကိုးနေရသည့် အခါ ထွက်သမျှ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်၊ သစ်သီး သစ်နှံတို့
သည် နေပြည်တော်သို့ မရောက်။ အလဟဿ ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ ။ ယခု
ကား စင်ရော်ဒေသသို့ ပြည်မနှင့် ဆက်သွယ်သည့် တစ်ခုတည်းသော လ
မ်းမှာ ရေလမ်းသာ ဖြစ်သည်။ ။

စင်ရော် ဒေသ၏ ထွက်ပေါက်မှာ စိမ့်မြိုင်မြို့ ဖြစ်သည်။ ။ စိမ့်မြိုင်သ
ည် စိမ့်မြစ်ဝ၌ တည်ရှိသည်။ ။ ရန်ကုန်မှ စိမ့်မြိုင်သို့ ဥဒဟို ကူးသန်းသွား
လာနိုင်သည်။ ။ မီးရထားသည် စိမ့်မြိုင်တစ်ဖက်ကမ်း သိမ်တော်မြို့၌
ဆုံးသည်။ ။ ရန်ကုန်-စိမ့်မြိုင် ကားလမ်း အဆုံးသည် လည်း သိမ်တော်မြို့
ပင် ဖြစ်သည်။ ။ သိမ်တော်မှ စိမ့်မြိုင်သို့ ကူးတို့ ဖြတ်ကူးထားသည်။ ။ မော်
တော်ကားများကိုမူ ဖောင်ပေါ်တင်ကာ ကူးနိုင်သည်။ ။

စိမ့်မြိုင်မှ စင်ရော် ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက် ခရီးမှာ ယခုအခါ
အများအားဖြင့် စက်လှေကိုသာ အားကိုးကြရသည်။ ။ စက်လှေကလည်း
ရာသီမရွေး သွားနိုင်သည် မဟုတ်။ စိမ့်မြိုင်မှ စင်ရော်မြို့အထိ မီးရထား
လမ်း ရှိသည်။ ။ စင်ရော်မြို့တွင် မြန်မာပြည် မီးရထားလမ်း ဆုံးလေသ
ည်။ ။ ကြားတွင် စခန်းသစ်မြို့ ရှိသည်။ ။ စိမ့်မြိုင်မှ စခန်းသစ်အထိ မော်
တော်ကားလမ်းသည် မိုင် ၄၀ ဝေးသည်။ ။ ကတ္တရာလမ်းဖြစ်၍ ခရီးတွင်
သည်။ ။ သို့သော် ယခုအခါ ဓားပြရန် စိုးရိမ်ရသည်။ ။ တစ်လတွင် သုံး
လေးခါလောက် ဓားပြတိုက်သည်။ ။ စခန်းသစ်မှ လွန်လျှင်ကား မြေနီလ
မ်းဖုန်ဖုန်သည် စင်ရော်မြို့ဆီသို့ ပြေးနေသည်။ ။ စင်ရော်မှ သောင်ဦးအ

ထိ မိုင် ၁၀၀ ရှိသည် ။ ထိုလမ်း၏ တစ်ဝက်သည် လည်း မြေလမ်းသာ ဖြစ်သည် ။ သောင်ဦးနှင့် ရေပြာမှာ ၁၅၅ မိုင် ဝေးသည် ။ ထိုလမ်းသည် လည်း မြေနီလမ်းပင် ဖြစ်သည် ။ သို့ဖြစ်ရာ ခရီးသွားတို့ သည် စိမ့်မြိုင်မှ ထွက်လျှင် များ သောအားဖြင့် မီးရထားကိုသာ အားကိုးနေကြရသည် ။ မီးရထားကလည်း မိုင် ၁၀၀ ခရီးကို တစ်နေ့ကုန် ခုတ်မောင်းသည် ။ ဘယ်မှာ လျှင် ခရီးတွင် နိုင်ပါအံ့နည်း။ တစ်ဖန် ထိုဒေသသည် ရေရှား သောဒေသ ဖြစ်သည် ။ မီးရထားစက်ခေါင်းအတွက်ပင် နွေအခါ၌ ရေ လုံလောက်အောင် မရှိ။ ထိုအခါမျိုးတွင် ရထားကို ရပ်၍ ရွာထဲမှ ရေအိုး ကိုယ်စီ ရွက်ကာ စက်ခေါင်း ရေဖြည့်ပေးရသည် ။

"အဲဒီ စိမ့်မြိုင် စင်ရော် ရထားကို န သုံးလုံးရထားလို့ ခေါ်ကြသဗျ"

"ဆိုစမ်းပါဦး"

"နေပူတယ်ဗျာ၊ နားငြီးတယ်ဗျာ၊ နံတယ်ဗျာ၊ နားငြီးတာက အဲဒီလမ်းတစ်လျှောက် ခရီးသွားတွေဟာ များ သောအားဖြင့် ဗမာတွေ မဟုတ်ဘူး ။ သူတို့ ဒေသက ဘာသာစကားကို ကလောက် ကလောက်နဲ့ ပြောကြတာ နားငြီးတာပဲ၊ နောက် နံတာကတော့ အဲဒီရထားမှာ ငါးခြောက် မစို့တစုံရော၊ ငါးပိရော အားလုံး တင်တာပဲ၊ သူတို့ ကလည်း ရေရှားတော့ ရေမချိုးကြဘူး ထင်ပါရဲ့ ။ နွေဆိုရင် သိပ်ပူတာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဒီရထားကိုပဲ စီးကြရတာပဲ၊ ရွေးစရာ တခြားလမ်း မရှိဘူး။ မီးရထားကို မှ မစီးရင် စိမ့်မြိုင်နဲ့ စင်ရော်ကို မော်တော်ကားနဲ့ သွားရလိမ့်မယ်။ စခန်းသစ် ဆိုတာ စိမ့်မြိုင်နဲ့ မိုင် ၄၀ ပဲ ဝေးတယ်။ စိမ့်မြိုင်မှာ စစ်တပ် လည်း ရှိတယ်။ ရဲမင်းကြီးတွေလည်း ရုံးစိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ စိမ့်မြိုင်နဲ့ စခန်းသစ် ကြားတောင် စိတ်မချရသေးဘူး။ စခန်းသစ်ကနေ စင်ရော် ဆိုတာတော့ ဝေးရော။ ဓားပြ တွေ့နိုင်မယ်။ သောင်းကျန်းသူ တွေ့နိုင်မယ်။

ဒါပေမဲ့ မတတ်နိုင်ဘူး။ အဆင်သင့်သလို သွားကြရတာပဲ။ ခုနေတော့ ကားလမ်းက မကောင်းတော့ မီးရထားမှာ ပြုတ်သိပ်နေတယ်။ ငါးပိသိပ် ငါးချဉ်သိပ်ပဲ။ ကားလမ်း ကောင်းသွားမယ်ဆိုရင် မီးရထားနဲ့ ကား မျှပြီး စီးကြတော့ ချောင်ချောင်ချိချိ ရှိမယ်"

"လမ်းတွေ ကောင်းလာတော့ ဘယ်က မော်တော်ကားတွေ ပြေးမှာ လဲဗျ။ ပြေးစရာ ကားတွေ ဘယ်မှာ ရှိလို့ လဲ"

"အို.... ဒါက ကျွန်တော်တို့ အလုပ် မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလိုပဲ ရန်ကုန်မြို့ ထဲမှာ ဖွတ်ချက် ဖွတ်ချက်နဲ့ ပြေးနေတဲ့ ကားတွေ အများကြီးပါ။ ခင်ဗျား နယ်တွေမှာ သွားကြည့်။ ခရီးသည် တင်တဲ့ ဘတ်စ်ကားတွေ မှန်သမျှ ဘိုးတော်ကြီး နန်းတက်စက ကားတွေချည်းပဲ။ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည် မပြောနဲ့ ၊ အင်မတန် ဖွံ့ဖြိုးလို့ ထိပ်တန်းက ပြေးနေတဲ့ အမေရိကန်ပြည် နဲ့ ဘာမှ မဝေးတဲ့ တောင်အမေရိကတိုက်မှာ ဘိုးတော်ကြီးနန်းတက်စ က ကားတွေ တစ်ပုံကြီးပဲ။ တစ်ခါက မဂ္ဂဇင်းတစ်ခုမှာ တွေ့လိုက်တယ်။ ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ အလုပ်က လမ်းဖောက်ဖို့ ၊ တံတားဆောက်ဖို့ ပဲ။ အဲဒီလမ်းပေါ် မာစီးဒီးကားပဲ ပြေးပြေး၊ ဖွတ်အို ကားကြီးတွေပဲ ပြေးပြေး၊ မြင်းလှည်းပဲ မောင်းမောင်း၊ ဆိုက်ကားပဲ နင်းနင်းပေါ့"

"ဟုတ်ပါပြီ၊ ဟုတ်ပါပြီ"

"ပြီးတော့ စိမ့်မြိုင် ဆိုတာက စင်ရော်တိုင်းရဲ့ မြို့တော်။ စင်ရော်ဒေ သတစ်ခုလုံး စိမ့်မြိုင်နဲ့ ဆက်သွယ်ရတယ်။ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွား ရေး၊ ပညာရေး အားလုံးပဲ စိမ့်မြိုင်နဲ့ ဆက်သွယ်ကြရတယ်။ ဒီတော့ စိမ့်မြိုင်-ရေပြာ လမ်းမကြီးဟာ ဖြူးနေရင် မကောင်းဘူးလား၊ စင်ရော် လမ်းမကြီးဟာ ဖြူးနေရင် မကောင်းဘူးလား။ အခုတော့ ရှိတဲ့ လမ်းမှာ ဖြစ်သလို သွားလာနေကြရတယ်။ ဆောက်ထားတဲ့ တံတားလေးတွေကို

သောင်းကျန်သူက ဖျက်ဆီးတယ်။ ဘယ်ကားမှ သွားလို့ မရဘူး။ သောင်းကျန်းသူ ဖျက်သွားတဲ့ တံတားကို ကျွန်တော်တို့ အဖွဲ့က ထပ်ပြီး ဆောက်တယ်။ ဘာမှ မကြာဘူး။ တစ်ခါ လာပြီး ဖျက်ပြန်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဘာမှ အကာအကွယ် မပေးနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ တပ်တွေက မီးရထားနဲ့ လိုက်ကြရတယ်။ သောင်းကျန်းသူတွေက ထွက်ပြေးတာ မိုင် ၂၀ လောက် ရောက်နေပြီ။ ဒီကြားထဲမယ် ချောင်းတွေလို့ တံတား မဆောက်ရသေးတဲ့ နေရာတွေ အများကြီး ကျန်သေးတယ်။ သောင်ဦးနဲ့ ရေပြာ အကြားမှာ မော်တော်ကား လမ်းဟောင်းဟာ ပင်လယ်ကမ်းခြေနား ကပ်ပြီး ဖောက်ထားတယ်။ အဲဒီတော့ ချောင်းဝကျယ်ကြီးတွေ ရှိတဲ့ နေ့ ၇၁ မှာ ကား တောက်လျှောက် မသွားနိုင်ဘူး။ ကားကို ဖောင်ပေါ်တင်ပြီး ကူးရတယ်။ အဲဒီနေရာတွေမှာ လမ်းသစ်တွေ ထပ်ပြီး ဖောက်ရမယ်။ ဒီတော့ အရေးကြီးတာက လမ်းဖောက်ဖို့ ပဲ။ စင်ရော်လမ်းမကြီးမှာ အလယ်က ဆီးနေတဲ့ စင်ရော်ချောင်းကို ဖြတ်တဲ့ တံတားတစ်ခု ဆောက်ရမယ်။ ဒါမှ စင်ရော်နဲ့ ရေပြာ ကားတောက်လျှောက် မောင်းနိုင်မယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဆောင်ပုဒ်က တောင်တွေ လမ်းဖောက်၊ ချောင်းတွေ တံတားဆောက်"

"ကျွန်တော် ပြောပါရစေ"

နောက်ဆုံး ပြောသူမှာ တပ်မတော်အရာရှိတစ်ဦး ဖြစ်သည် ။

"ရေပြာက ခဲတွေ ရန်ကုန်ရောက်သလား၊ မရောက်ဘူးလား ကျွန်တော် မသိဘူး။ ရန်ကုန်မှာ ခူးရင်းသီး တစ်လုံး လေးကျပ် ဖြစ်နေတာတော့ ကျွန်တော် မကြိုက်ဘူး။ ပေါ်စတုန်းကဆိုရင် ဆယ့်နှစ်ကျပ်တဲ့ ။ ကျွန်တော် သိပ်စိတ်တိုသွားတယ်။ ကျွန်တော် ခူးရင်းသီး သိပ်ကြိုက်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ တစ်အိမ်သားလုံး ကြိုက်တယ်"

အများက သူ့ကို ပြုံးစပ်စပ် မျက်နှာပေးဖြင့် ကြည့်နေကြသည်။ ထိုအထဲတွင် ခူးရင်းသီး ကြိုက်သူများက သူ့စကားကို စိတ်ထဲက လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ထောက်ခံကြသည်။

"ဒါတွေ ဖယ်ထား၊ စင်ရော် လမ်းမကြီးဟာတော့ စစ်ရေးအရ အရေးကြီးတာ အမှန်ပဲ။ စင်ရော် ကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက်ရဲ့ အရှေ့ဘက်မှာ စင်ရော်တောင်တန်းကြီး ရှိတယ်။ မြို့တွေ ရွာတွေက မြစ်နား၊ ချောင်းနား၊ ပင်လယ်နားမှာ ရှိတယ်။ စင်ရော်ဒေသမှာ ရှိနေတဲ့ သောင်းကျန်းသူတွေက တောင်ရိုးပေါ်က ဆင်း လာပြီး မြို့တွေ ရွာတွေမှာ လုယက်တိုက်ခိုက်တယ်။ အလစ်ဝင်တိုက်ပြီး ထွက်ပြေးသွားကြတယ်။ ပြီးတော့ စင်ရော် တောင်တန်းပေါ်ကို တက်သွားကြတယ်။ အဲဒီ မြို့ရွာတွေမှာ ဆက်ကြေးတွေ တောင်းတယ်။ ကျေနပ်လည်း ပေး၊ မကျေနပ်လည်း ပေးနေကြရတာပဲ" ဆက်၍ ပြောပြန်သည်။

စင်ရော်ရိုးမသည် လည်း အရှေ့ရိုးမ၊ အနောက်ရိုးမတို့ ကဲ့သို့ပင် တောတောင် ထူထပ်သည်။ စိမ့်စိမ်းပေါသည်။ ပုန်းစရာ လျှိုးစရာ၊ အောင်းစရာနေရာ များ သည်။ တပ်မတော် စစ်ဆင်ရေးကား ခရီးလမ်းပန်းကြောင့် သူတို့ ကို အဆုံးတိုင် မချေမှုန်းနိုင်သေး။ စင်ရော်ကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက်တွင် တပ်များကို အနှံ့အပြား ချမထားနိုင်သေး။ စင်ရော်နှင့် သောင်ဦးအကြားရှိ ဖားလွယ်ရွာကြီးကို သောင်းကျန်သူတို့ က ဝင်စီးကာ ဂါတ်တဲကို မီးရှို့သွားသည်။ ဂါတ်တဲမှ သေနတ် ဆယ်လက်ကို သိမ်းသွားသည်။ လလသသဆိုင်မှ ပစ္စည်းများကိုလည်း သိမ်းသွားသည်။ ခုခံသော ရဲတစ်ယောက် ကျဆုံးခဲ့သည်။ ဖားလွယ်ကို စီးသော အချိန်သည် ည ၁၁ နာရီခန့်တွင် ဖြစ်သည်။ စခန်းသစ်၌ တပ်ရှိသည်။ ဖားလွယ်ကို ဝင်စီးကြောင်း တယ်လီဖုန်းသတင်း ရသည်။ စစ်ကူလွတ်ဖို့ လိုပြီ။ သို့သော် ထိုအချိန်တွင် မလွှတ်နိုင်။ အဆင်ပြေသော ခရီးလမ်းပန်း ဆ

က်သွယ်ရေးမှာ မီးရထားလမ်း တစ်ခုတည်းသာ ရှိသည် ။ မီးရထားက တစ်နေ့ကုန် ၂ စီးသာ ပြေးသည် ။ မနက်တစ်စီး၊ နေ့လယ် တစ်စီး။ ကားနှင့် လိုက်ရန်ကလည်း မဖြစ်နိုင်။ အလွန်ဆုံး ဖားလွယ်မှ လေးငါးခြောက်မိုင်ခန့် အထိသာ လိုက်နိုင်မည်။ လေးငါးခြောက်မိုင် ခန့် တွင် တံတားကျိုးနေပြီ။

"ကဲ... ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ ဘာတတ်နိုင်သလဲ။ မနက် မိုးလင်းအထိ ထိုင်စောင့်နေရုံပဲ။ ပြီးမှ မီရာ ရထားနဲ့ လိုက်ဖို့ ပဲ ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ မစောင့်ပါဘူး။ ရောက်နိုင်တဲ့ နေရာအထိ ညတွင်းချင်း လိုက်ကြတာပဲ။ တံတားကျိုးတဲ့ နေရာရောက်တော့ ချောင်းကိုဖြတ်၊ ခြေလျင် ဆက်ပြီး လိုက်။ ဟော... သူတို့ က ကျွန်တော်တို့ ရှေ့ မိုင် ၂၀ လောက် ရောက်သွားပြီ။ ဒီနည်းနဲ့ သူတို့ နဲ့ ကျွန်တော်တို့ လိုက်တမ်းပြေးတမ်း ကစားနေကြတာပဲ။ တော်ကြာ မေ့လောက်ပြီဆိုရင် တစ်နေရာမှာ အလစ်ဝင်တွယ်သွားကြပြန်ရော။ ဒီမှာ အရေးကြီးတာက လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးပဲ။ တကယ်လို့ စင်ရော် လမ်းမကြီးသာ တစ်ဖြောင့်တည်း ဖြူးနေမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ အဖို့ ဘယ်လောက် လွယ်မလဲ။ သွားရလာရလည်း လွယ်မယ်။ စခန်းချရလို့ လည်း လွယ်မယ်။ တပ်အပြောင်းအရွှေ့လည်း လွယ်မယ်။ ဥပမာ စင်ရော်နဲ့ သောင်ဦးကြားမှာ သောင်းကျန်းသူတွေ ထင်တိုင်း ခြယ်လှယ်နေကြတယ်။ တပ် မချလို့ မဖြစ်ဘူး။ အရင်က တပ်စိတ်တစ်စိတ်နဲ့ ထားခဲ့တဲ့ နေရာတွေမှာ တပ်ခွဲတစ်ခွဲ ပို့မှ ဖြစ်တော့မယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ စင်ရော်ချောင်းကို ဖြတ်ပြီး ပို့ရမယ်။ တပ်ခွဲတစ်ခွဲ ချောင်းဖြတ်ဖို့ လေးနာရီ တိတိ ကြာတယ်။ ဒါဟာ အရေးတကြီး အချိန်အခါ မဟုတ်သေးလို့ပေါ့။ ဒါ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်တွေ့ပြောတာပါ။ ပြီးတော့ ကားလမ်းရှိတဲ့ နေရာတွေမှာ ကျွန်တော်တို့ တပ်တွေဟာ အချိန်မှန်တဲ့ မီးရထားကို ဘ

ယံတော့မှ အားမကိုးဘူး။ မီးရထားက အချိန်မှန်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ အရေးကိစ္စတွေက အချိန်မမှန်ဘူး။ ဘူတာရုံက ရုံပိုင်ကို သွားနှိုးပြီး စင်ရော်အရောက် မီးရထားနဲ့ ပို့ပေးပါလို့ ပြောလို့ ရတာမှ မဟုတ်ဘဲ။

"နောက်တစ်ချက်က ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်ရဲ့ နယ်နိမိတ်ဟာ စင်ရော်ရိုးမရဲ့ အရှေ့ဘက်မှာ ရှိတယ်။ စင်ရော်ရိုးမ ကျော်လိုက်ရင် အောင်နိုင်ပြည်ကို ရောက်မယ်။ တချို့ သောင်းကျန်းသူတွေဟာ ရိုးမကျော်ပြီး အောင်နိုင်ဘက်ကို သွားခိုလှုံနေကြတယ်။ အဲဒီဘက်အထိ ကျွန်တော်တို့ မလိုက်နိုင်သေးဘူး။ တောတောင်ရေမြေ အခြေအနေကြောင့် စင်ရော်ရိုးမကို ကျော်ပြီး အစောင့်အနေ မထားနိုင်သေးဘူး။ တကယ်ဆိုတော့ နယ်စပ်မှာ ကို ကျွန်တော်တို့ နယ်ခြားစောင့်တပ်တွေ ချထားနိုင်ရမယ်။ အရေးအကြောင်တဲ့ ဆိုရင် ခုလို လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခြေအနေ မကောင်းတာနဲ့ မခက်ပါလား။

"အခုဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ဆီက ပစ္စည်းအမျိုးမျိုး ခိုးထုတ်နေတဲ့ ဂိုဏ်းတွေ အများ အပြားပဲ ရှိ လာပြီ။ နွားခိုးဂိုဏ်း၊ သစ်ခိုးဂိုဏ်း၊ ငါးခိုးဂိုဏ်း၊ ခဲခိုးဂိုဏ်း အစုံပဲ။ ဟိုဘက်ကလည်း ကျွန်တော်တို့ ဆီကို ရွှေချောင်းက အစ ရော်ဘာဖိနပ်အထိ ပစ္စည်းအမျိုးမျိုး ခိုးသွင်းနေကြတယ်။ ဒါတွေကို တားဆီးရမယ်၊ ကာကွယ်ရမယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီ ပစ္စည်းခိုးဂိုဏ်းတွေနဲ့ သောင်းကျန်းသူတွေဟာလည်း အဆက်အသွယ် အမျိုးမျိုး၊ နားလည်မှုအမျိုးမျိုးနဲ့ ဆက်ဆံနေကြတယ်။ ပြီးတော့...."

ဂျပန်ခေတ်တွင် အောင်နိုင်-မြန်မာ မီးရထားလမ်း တစ်ခုကို ဂျပန်စစ်တပ်က ဖောက်သည် ။ ထိုလမ်းသည် စခန်းသစ်မှ စသည် ။ ယင်းကို ငရဲလမ်းဟု ခေါ်ကြသည် ။ ယင်းအတွက် ချွေးတပ်ဆွဲသည် ။ အလုပ်သမားတွေ သေကြ ကျေကြသည် ။ အနာရောဂါ ရကြသည် ။ ထိုမီးရထား

လမ်းအတွက် ရန်ကုန်-မန္တလေး ဒွေးလမ်းမှ သံလမ်းများကို ဖြုတ်ယူသွားသည်။ ယခုကား အောင်နိုင်-မြန်မာ နယ်စပ်တွင် ထိုင်ရဲလမ်းဟောင်း နေရာ၌ သံလမ်းများ မရှိတော့ပြီ။ ဖြုတ်၍ အောင်နိုင်ဘက်ကို ရောင်းကြသည်။ မီးရထားသံလမ်းနေရာတွင် တောကြီး ဖြစ်နေသည်။ အောင်နိုင်ဘက်မှ ကားများ ဥဒဟို ဝင်ထွက်သွားလာကာ အဖိုးတန်သစ်များကို ခိုး၍ ခုတ်ကြသည်။ ခိုး၍ ထုတ်ကြသည်။

"ပြီးတော့ အောင်နိုင် ဆိုတာကလည်း ပွဲတိုင်းကျော် ငပွဲကြီးနှင့် လင်မယားလို ဖြစ်နေတာ။ ဒီတော့ အောင်နိုင်ဟာ ငပွဲကြီးနဲ့ ပေါင်းမိရင်..."

အစည်းအဝေး တက်သူ အချို့က ထိုစကားကို ကြားလျှင် နှာခေါင်းရှုံ့ကြသည်။ သို့သော် သိသိသာသာ နှာခေါင်းမရှုံ့ရဲကြ။ သူတို့ အနက်အချို့သည် အနောက်တိုင်းကို အထင်ကြီးသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ငပွဲကြီးကို ပို၍ အထင်ကြီးကြသည်။ ငပွဲကြီးကား ချမ်းသာသော နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်လို တိုင်းငယ်ပြည်ငယ်ကလေးကို ဒေါ်လာနှင့် ချိန်စက်၍ ဝယ်နိုင်သည်။ ကမ္ဘာတွင် အချမ်းသာဆုံး ချစ်တီးကြီး ဖြစ်သည်။ ငပွဲကြီးက ထောက်ပံ့သော် မြန်မာပြည်ကြီးသည် နေ့ချင်းညချင်း ပဒေသာပင် ပေါက်လာလိမ့်မည်ဟု အထင်ရှိနေသူအချို့ ထိုပရိသတ်ထဲတွင် ရှိနေသည်။ ဟိုတုန်းက ဦးနုက လက်ဝဲသမားများအား အမေကျော် ဒွေးတော်လွမ်းသူများ ဟု ကင်ပွန်းတပ်ခဲ့သည်။ ယခု မြန်မာပြည်တွင် အမေကျော် ဒွေးတော် လွမ်းချင်သည့် လက်ယာသမားများ ခေါင်းပြုနေကြသည်။

"ဒီတော့ အောင်နိုင်ဟာ ငပွဲကြီးနဲ့ ပေါင်းမိရင် အနည်းဆုံး ဘဝင်တော့ ကိုင်မှာ ပဲ" အရာရှိသည် စိတ်ထဲရှိသမျှကို မပြော။ "အနည်းဆုံး ဘဝင်တော့ ကိုင်မှာ ပဲ" ဟူ၍ သာ လျှော့ချလိုက်သည်။ သူ့တွင်

နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တစ်ပြည်နှင့် ဆက်စပ်နေသော အရေးအခင်း တစ်စုံတစ်ခုအတွက် ပြောဆိုပိုင်ခွင့် မရှိမှန်း သူ နားလည်သည်။ ။

"တိုတို ပြောရမယ်ဆိုရင် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ စင်ရော်လမ်းမကြီးမှာ တားဆီးနေတဲ့ စင်ရော်ချောင်းကို ဖြတ်ပြီး တံတားဆောက်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါဟာလည်း မရှိမဖြစ်၊ မလုပ်မဖြစ်တဲ့ လုပ်ငန်းတစ်ခုပါ။ ဒီတော့ ခူးရင်းသီး လှိုင်လှိုင် စားရအောင် စင်ရော်ချောင်းတံတား ဆောက်ကြပါစို့လို့ ကျွန်တော်တိုက်တွန်းချင်ပါတယ်"

အားလုံးက စင်ရော်ချောင်း တံတားဆောက်ရေးကို သဘောတူလိုက်ကြသည်။ ။ စီးပွားရေး အကွက်အကွင်းအရ တွက်ကြည့်မယ် ဆိုလျှင်ကား ယခု လောလောဆယ် မဆောက်သေးဘဲ စောင့်နေချင်လျှင် စောင့်နေနိုင်သေးသည်။ ။ အခြား ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ အများအပြား ရှိသေးသည်။ ။ စင်ရော် ကမ်းရိုးတန်း တစ်ခုလုံး၏ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကို စက်လှေများက အထိုက်အလျောက် တာဝန်ယူနေသည်။ ။ စိမ့်မြိုင်နှင့် ခရီးလမ်းအဆက်အသွယ် မချောမောသဖြင့် စက်လှေလုပ်ငန်းလည်း တစ်စတစ်စ ကြီးထွားလာရခြင်း ဖြစ်သည် ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ။ မည်သို့ရှိစေ စစ်ရေးအရ ကြည့်မည်ဆိုလျှင် ထိုစင်ရော်ချောင်း တံတားသည် မဖြစ်မနေ ဆောက်ရမည့် တံတား ဖြစ်သည်။ ။ စင်ရော်လမ်းမကြီးသည် မဖြစ်မနေ ပြုပြင်မွမ်းမံရမည့် လမ်းမကြီး ဖြစ်သည်။ ။ စင်ရော်လမ်းမကြီး တောက်လျှောက်ပေါက်ခဲ့သော် စင်ရော်ကမ်းရိုးတန်းဒေသသည် ယခုထက်ပို၍ ဖွံ့ဖြိုးလာမည် အမှန်ဖြစ်လေသည်။ ။

အစိုးရအဖွဲ့ကလည်း စင်ရော်တံတား ဆောက်လုပ်ရေးကို အတည်ပြုလိုက်သည်။ ။ ကုန်ကျမည့် ငွေ ခန့်မှန်ခြေ သိန်း ၃၀။

"ကဲ.. တာဝန်ခံ ဆောက်မယ့်လူ ရှာဖို့ ပဲ လိုတယ်။ ဘယ်သူ ဒီတံတား
ကို ဆောက်မလဲ။ ပြီးတော့ နေရာရွေးကြမယ်"

*